

*Irena Petkutė –
partizanė, mokytoja,
poetė*

Parengė: Bilionių filialo vedėja Irena Leontjevičienė

Bilioniai

Jānis Felksis - portrets "Neringa",
mākslāja, poete "Latviešu", "Rīgas", "Neringa"
"Saimnieks", "Māksle"

GULBELE Į LAISVĖS ŽYGI PAKILAI

"...Klupsim, stosimės ir eisim,
Laisvėn eisim ligi kapo.
Kai su priešu atsiteisim,
Grįšim nemirtingais tapę..."

("Neringa": "Nepalūšim")

IRENA PETKUTĖ gimė 1932 metais Gulbių kaime Laukuvos valsčiuje. Mokėsi Laukuvos gimnazijoje. Mėgo kalbas, ypač lietuvių.
"...Lietuvių kalbos mokytoja jos rašinius mums skaitydavo, o Ireną vadindavo antrąja Salomėja. 9-je klasėje Irena sukūrė scenos vaizdelį, kurį suvaidinę rajono apžiūroje mokyklos saviveiklininkai pelnė pirmą vietą..." - savo atsiminimuose rašė N. Vasilkevičiūtė-Vaitiekienė. Irena mėgo ne tik literatūrą, bet ir sportą. Buvo gera krepšininkė, žaidė tinklinį. Šių komandų sudėtyje dalyvaudavo rajoninėse varžybose.

Irena gimė ir augo pavyzdingo Gulbių kaimo ūkininko šeimoje. Tėvas ^{Prausa} ~~Adomas~~ Petkus buvo šviesaus proto žmogus, gana ilgai dirbęs kaimo seniūnu. Motina - tikra kaimo šviesuolė, buvo labai tvarkinga, švari. Nedidelio ūkelio šeimininkai Petkai buvo tie žmonės, kuriuos galima buvo vadinti Lietuvos ūkininkais.

Irena turėjo vyresnį brolių Vincą ir jaunesnį - Albina. Albinas žuvo sąjungoje, dar tėvams esant, o Vincas iškeliavo Anapilin prieš trejetą metų. Visi Petkai, išskyrus Ireną, išsisiųdė Laukuvos kapinėse. "Neringos" - Žemaitijos lakštingalos kapas liko ne-

žinojimas.

Būsimoji poetė augo aukšta, liekna, garbanotais plaukais, mėlynakė. 1950-ųjų metų pavasaris Irenai buvo lemtingas. Teresės Rubšytės paskatinta Irena įsijungė į pagrindinę spaudą; rašė eil. raščius, satyras. Jos poemai, pasirašyti slapyvardžiais, paplito ne tik po Žemaitiją, bet ir po visą Lietuvą.

1952-ųjų metų pavasarį išlaikiusi abituronto egzaminus, Irena paskiriama mokytojauti į Medingėnų septynmetę mokyklą. Dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą. Tik neilgam jai džiaugsmą teikė mokinių klagesys ir visko geidžiančios akys. Jaunąją poetę jau sekė saugumiečiai. Ją areštuoja. Patardę, paleidžia, tikėdamiesi jos pėdomis susekti Žemaičių partizanų apygardos vadavietę. Irenai teko pasitraukti į mišką. Išėjo ji vis atsigręždama, liūd-
nai žvelgdama į pasiliekančią mokyklą, slapčiomis nubraukdama išdavikę asarą. Labai jau ji mėgo mokyklą. Vienas Dievas žino, kokia audra, ir prieštaringi jausmai siautė jos jaunėje krūtinėje kai skubėjo pas savo draugę Teresę Rubšytę į Jaunodavą. Reikėjo atsisakyti visko: jaunystės džiaugsmo, vaikų juoko ir skambučio aidų, kad savo poemais kurstyti jau blėstančią kovos už Lietuvos Laisvę ugnį, skatinti partizanų tikėjimą pergale.

Ir taip, baigiantis 1952-iesiems metams, Irena išėjo su partizanais: "Žemaičiu"-Vladu Montvydu, "Bedaliu"-Broniu Alūza "Vokiečiu"-Nicronu tęsti kovos. Putvinskių kaime (šalia Jaunodavos) stabo būstinėje, įrengtoje Gečo sodyboje, Irena, jau partizanė "Neringa" atšventė savo pirmas ir paskutines partizaniškas šv. Kalė-

d .

Ji štabe daug dirbo: redagavo pagrindžio spaudą, t.y. mėnesinį leidinį "Maldos giriųje", štabo laikraštėlį "Laisvės balsas", padėjo parengti "Laisvės kovų aidą" II dalį ir antikomunistinį satyrų rinkinį "Raudonasis rojus". Partizaną "Neringa" pasirašinėjęsi įvairiais slapyvardžiais nuveikė milžinišką darbą, keldama žmonių dvasią, puoselėdama Laisvės viltis. Išretėjęs partizanų gretoms daugumai jų pagalbininkų ir rėmėjų atsidūrus Sibiro gulaguose bei kalėjimuose, buvo labai svarbu palaikyti žmonėse tikėjimą, jog partizaninė kova bus tęsiama iki galutinės pergalės. Tikriausiai todėl ir tokia daugybė Irenos slapyvardžių.

Prabėgo pavasaris, į pabaigą suko vasara. O tą rudeni Irena turėjo švęsti savo 21-įjį gimtadienį. Saugumiečiai bet kokia kaina stengėsi surasti Žemaičių apygardos vado būstinę, o Judy visais laikais atsirasdavo. Už pinigus buvo išduotas "Žemaitis" ir "Bedalis", kaip ir tūkstančiai kitų partizanų. Išėję rugpjūtyje į žygį jie nebesugrįžo. Neringa jų laukė štabe. Nesulaukusi draugų ji kažkam rašė: "...Alguti, ..." Laiške labai sielvartauja dėl ne-grįžusių sutartu laiku bendražygių. Laiškas persunktas ištikimybės pasirinktar tikslui, tarnavimui iki galo brangiai, tačiau dabar pavergtai Lietuvai. Tai paskutinis pėtotės kovotojos laiškas, kuris nepasiekė adresato.

Algutis, kaip manė Teresė Rubšytė-Ūksienė, bus "Algirdas" būrio vadas Sirmas Budreckas-"Algirdas", su savo būriu gana ilgai kovojęs Laukuvos, Šilalės, Kaltinėnų apylinkėse ir 1953-ųjų antrojoje pusėje dingęs saugumo rūsiuose...

Ankstyvą 1953-ųjų rugpjūčio 29-osios rytą Telšių apskrities Varnių valsčiaus Putvinskių kaimą apsupo rusų kariuomenė. Apsuptos sodybos šeimininkas Gečas suprato, kad įvyko tai, kas baisiausia - kažkas išdavė. Kareiviai ėmė ieškoti Žemaičių apygardos štabo bunkerio. Netrukus po svirno grindimis buvo aptikta slėptuvės antena... Aidint šūksniams pasiduoti, su iškeltomis rankomis išlipo buvęs vokiečių armijos kareivis Nicmonas. Tuomet bunkeryje pasigirdo šūvis. Rusų kareiviai įvarė atgal pasidavusį vokiečių. Kai šis patvirtino, kad bunkeryje nėra nieko daugiau, tiksliai nusišovusi mergina, tada į bunkerį įlindę keli čekistai ištempė į paviršių Irenos Petkutės kūną... Ji dar buvo gyva, tik netekusi sąmonės, nes pistoleto šūviu buvo susižeidusi galvą...

Apie visą tai dimisijos pulkininkas Leonas Laurinskas sužinojo iš vokiečio Nicmono ir Gečo, su kuriais jam teko kalėti Mofdovijos lageriuose.

Teresė Rubšytė-Ūksienė susipažinusi geriau KGB archyvuose su savo byla, patikslino Žemaičio-Vlado Montvydo bunkerio likvidavimo ir partizanės „Neringos“-Irenos Petkutės žūties datą. Mat, jos byloje buvo įdėta pažyma Nr. 3/529 1953 VIII 29. Joje pažymima, kad „Nepažįstamoji“ pristatyta gydymui į Telšių rajoninės ligoninės chirurginį skyrių 1953 m. rugpjūčio 27 d. 14 val su sunkiai sužalota galva, pakenktu smegenim. Padaryta operacija, gydyta penicelinu, dėtas ant galvos ledas ir t.t., tačiau rugpjūčio 28 d. 15 val. 45 min. partizanė mirė (KGB ją žinojo „Nežinomąja“ slapyvardžiu).

5-

Jaunutės poetės partizanės "Neringos" kūną enkavedistai par-
tė Varnių strėbokynės kieme. Tyčiojosi, mirusiajai į rankas išsprau-
dę pistoletą. Irenai atpažinti iškvietė jos tėvą ir broli. Tėvas,
paklaustas, ar pažištąs, atsakė: - Ne tėvas būčiau, kad savo vaiko ne-
pažindčiau. Atiduokite man ją palaidoti kaip žmogų...

Deja, Irenos kapas liko nežinomas. Motina skaudžiai išgyveno
ryliros dukrelės žūtį...

... Gulbele į Laisvės žygi

pakilai.

Kelią tau pastoj

Ergebė tarnai..."

Pasakoj Teresė Rubšytė-Ūksienė, bu-
vusi partizanų ryšininkė, poetė, poli-
tinė kalinė.

1997m.

4 см.

раненный

29.8.53.

1529.

Осыровка.

Возле в пещи, при болоте, "Ке-
 лавская" находилась на перекрестке
 Киргизской и киргизской Кем-
 лавская районная болотная с 14
 часом 27 августа 1953, по 15.45 ч.
 28 августа 1953, по указанию
 тов. Цуканова районный центр с
 тов. Цукановым (Кем. район) находилась
 тов. Цуканов и тов. Цуканов
 Цукановым с тов. Цукановым
 Цукановым Киргизская область
 на раб. Цукановым Киргизская
 Цукановым, по раб. Цуканов,
 Цукановым Киргизская и Цукановым
 Цукановым, Киргизская область. В 15.45 ч.
 Цукановым Киргизская область
 Цукановым Киргизская область, Цукановым
 Цукановым с тов. Цукановым.

Осыровка Киргизская область Киргизская.

Зав. Киргизской Киргизской
 Киргизская районная болотная
 Киргизская (Киргизская).

Киргизская - Киргизская.

Киргизская Киргизская Киргизская
 Киргизская Киргизская Киргизская.

Киргизская Киргизская.

Киргизская Киргизская Киргизская
 Киргизская Киргизская Киргизская.

Киргизская Киргизская Киргизская (Киргизская).

Киргизская 1953.

A t s i m i n i m a i

Vidmantas Norvaiša -Irenos Petkutės
 buvęs mokinys, žurnalistas

Dropi saulės šiluma jau tirpsta ant mano veido, ir nuo medžių nelyginant milžinai nužengia ilgi juodi šešėliai. Ar ne taip ir gyvenimas kaip ši diena jau eina į pabaigą? Tokiomis akimirkomis mintys gręžiasi į vaikystę, renka kadaise išbarstytą vaizdų nuotrupas. Iš nutolusių dešimtmečių tarytum iš rūko išplaukia švelnių bruožų veidas, ilgi banguoti plaukai, aukšta figūra. Pūsteli vakaris, ir man pasirodo, kad lengva mokytojos ranka nusileidžia ant mano peties. Išgirstu melodinę, dainuojantį balsą:

-Padeklamuok, Viduk, mums "Trakų pilį..."

Pelėsisiais ir kerpe apaugus aukštai

Trakų štai garbinga pilis!

-Na, visi chorui!-paragina mokytoja ir klasė deklamuoja:

Jos aukštus valdovus užmigdė kapai,
 O ji tebestovi dar vis.

Mūsų lietuvių kalbos mokytoja Irena Petkutė su visais švelni, su visais vyresnioji draugė, tačiau mane vis išskiria iš būrio. Žiūrėk, per pamoką ar šiaip kieme mokytoja vis prie manęs, šildo savo jaukiu žvilgsniu, geru žodžiu paglosto. Suprantu, aš jai nebendradarė, ne koks jaunikis, kaip bando pasišaipyti bendraklasiai. Ji tikriausiai elgiasi taip dėl to, kad aš linkęs į literatūrą, o be to, pokario verpetuose išraudytas, reikalingas užuojautos: prieš mano norą paliktą brangi tėviškė, tos priverstinės klajonės po užkampiais Žemaitijos vietas su rotina, pradinių klasių mokytoja, ir

teta, ta Sibiro baimė...

Ir šokių sūkuryje matau savo gerąją mokytoją. Dabar kaip smala prie jos prilipo saugumo darbuotojo uniforma apsirengęs svečias iš rajono-vis kviečia ir kviečia ją šokiui, vis kažko teiraujasi. Mokytoja purto galvą, rausta. Mano vaikiški piršteliai nervingai graibo akordeono klavišus. Gerai, kad būgnas trenkia į taktą, ir aš pagunu valso melodiją.

Vakaro marška jau užklojo medžių siluetus. Aš vis dar sėdžiu sodelyje ir bandau įsivaizduoti, ką galvojo mūsų mokytoja, kai klasėje liūdnu žvilgsniu žvelgė pro langą kažkur į laukus ir mums padeklaravo ketureilį, kurio dvi eilutes prisimenu ir dabar: Prie kelio beržas sužeistas ir gluosnis-
Tokia šiandien mūs Lietuva.

Kai mokytojos pasiteiravome, kas parašė šį eilėraštį, ji tik liūdnai šyptelėjo ir pasakė neprisimenanti...

Susirinkome į klases po 1952 metų žiemos atostogų. Vėl pradėjo suktis monotoniška moksleivių rūpesčių karuselė. Įeina į klasę vienas mokytojas, antras, trečias, o lietuvių kalbos ir literatūros paroka laisva. Kur mūsų geroji dėstytoja Irena? Gal po dienos kitos sužinome: Irenos Petkutės daugiau mokykloje neparašysime, jos vietoj dirbs Vaclovas Gėryba. Kaimo moterėlės po apylinkę pusbalsiu dūdena: "Irena Petkutė miške, su tais... Gal nelaiminga meilė priviliojo?"

Mes vaikai su skaudančiomis širdelėmis žiūrėjome, kaip arkliu atvažiavusiems Irenos artimiesiems naujai paskirtas mokytojas padeda sukrauti į vežimaitį kuklią jos mantą-nedidelį

- 12 -
staleki, porą kėdučių, lovą ir knygas... Ak, Dieve, kodėl toks nedėkingas gyvenimas ir tokios skaudžios netekties akimirkos?!

Mano mintyse-pokario metų atšvaitai. Daug teko vaiko dienomis pergyventi, todėl taip kantriaiėjau Žemaitijos rezistencijos kovotojų takais ir takeliais. Baudžiamojame byloje, menu, buvo tokios eilutės: "Irena Petkutė rašė Rimo, Neringos ir kitais slapyvardžiais". Kokiais? Tuo metu rezistencija jau buvo paplūdusi kraujuose; Irena Petkutė, galima sakyti, žuvo viena paskutiniųjų. Tada daugelis, jeigu ne daugumas eilėraščių, 1952-1953 metais spausdintų laikraščeliuose "Malda girioje", "Laisvės balsas", taip pat rinkiniuose "Laisvės kovų aidai", "Raudonasis rojus", priklauso jos plunksnai. O Irena su pagrindžiu jau nuo 1950-ųjų turėjo ryšį. Tad šios poetės kūrybinis palikimas yra gausesnis negu galima išsivaižduoti. Tačiau-mirusieji nekalba...

- 44 -

N E R I N G A

Šios poetės vizija nepaliovė ranę persekiojusi. Kuo toliau, juo skaudžiau smelkdamasis lyg astralinis šešėlis pro pakraujavusias pokario metų ūkanas, kol patikėjau, kad įtaigiausius mano parengtos Vakarų Lietuvos partizanų poezijos antologijos "Kovos keliu žengiant" eilėraščius, pasirašytus keliais geoniminiais slaptyvardžiais, sukūrė vienas ir tas pats asmuo. Būtiesčiojo mitis, kad ji gyvas. Deja, ankstyvą praėjusių metų rudenį rašytojų savaitraštyje paskelbtas kreipimasis "Kas jūs poete Neringa?" nesulaukė jokio atgarsio. Tai neatgrėsė nuo tolesnių paieškų, tik patvirtino ne itin malonią nuojautą-literatūrinę spauda nepasiekia platesnės visuomenės.

Lapkričio mėnesį kreipiausi su tuo pačiu klausimu Telšiu rajono laikraštyje "Kalvotoji Žemaitija" ir neapsirikau iš šio pokario aktyviai veikusio LLKS Žemaičių apygardos centrinio regiono atėjo laiškas. Paaiškėjo, kad poetė Neringa, prisidengusi keliais mano spėjimais ir galbūt dar kitais slapyvardžiais-Laukuvos girtinazijos roksleivė, paskui Medingėnų septynmetės mokyklos mokytoja Irena Petkutė, pačioje 1953 metų pradžioje pasitraukusi į mišką: ji intensyviai bendradarbiavo partizanų spaudoje, rengė kolektyvinės kūrybos rinkinius iš didvyriškai žuvo okupantų apsuptoje slėptuvėje-nusišovė.

Reikia tikėtis, kad naujų I. Petkutės partizaninės veik-

los faktų ir dar nežinomos mums jos kūrybos atskleis pagaliau prieinamais tapę saugumo archyvai.

Tačiau nemanykime, kad Neringos autorystės problema yra išspręsta. Slapyvardžiams išaiškinti reikia daiktinių įrodymų. Jie irgi gali ieškotojus suklaidinti.

Leonas Gudaitis, 1992m.

Neringai, Vilnei-Lietuvos lakšingalai

Ulbėjo pavasariai, vasaros noko-
Kodėl taip trumpai? Taip trumpai?
Gyvybė užgėso, nutilo ir juokas,
Bet Tu! - Tu gyva palikai!

Tik dvidešimt metų lemtis Tau teskyrė-
Dalia partizanės rūsti!
Tau garbę per amžius šnarės žalios girios-
Gyva Tu Tėvynei esi.

Širdis Tavo Lietuvai meilę dainavo,
Ilgėjosi laisvės dienų.
Rausvėjo ir gelto žali lapai klevo,
Pakąsti rudenių šalų.

Ir gėso gyvybės, ir merkėsi akys,
Ir maldėsi žemė kraujuos...
Širdis Tau dainavo, o dainos plaštakės
Po žydinčią šalį plasnės.

Tu žuvus gyvensi, nors kūnas kur ilsis
Nėra kas šiandien pasakys.
Priešiam Jums, žuvusiems, mes neapvilsim-
Per amžius Laisva bus šalis!

Terėsė Rubšytė-Ūksienė

1997 metai.

M O T I N A I

/Rimas/

Mačiau tave: sidabro baltos gijos
Pluošteliaisz driekės smilkiniais.

Širdy žaizda kraujuota, neužgijus-
Sūnaus dėl laisvės netekai.

Gegužis šnabžda pasaką nebylią,
Ir tiek žiedų, tokių baltų žiedų!
Gal jis pareis, gal pasibels dar tyliai,
Gal jis pareis užžėlusiu taku.

Gal dar ranka paliesi juodus plaukus,
Bučiuosi rėlynas akis dangaus melsvumo.
Per baltus žiedelius vėjelis plaukia,
O tam vėjely girdis žodžiai: "Mama!"..

Ant kiemo gailiai verkia svirtis,
Ir taip aplinkui neramu...
Motul, užverti kiemo vartai
Sūneliui į gimtus namus.

Gal jis praeis pro savo pirkia,
Praeis tyliau negu tyla,
Ir nežinosi tu, kaip verkia
Tada ir ilgis jo siela.

Nušluostyk, mama, ašarėlę vaiskia, -
Didvyrio žemė niekad nepraras.
Tikėk, sugrįš, pareis jis,
Ant rankų laisvę parsineš!

1953, gegužės 20

"Laisvės balsas" LLKS Žemaičių
apysardos partizanų organas
maš. inr. ir spausd. 1949-1952

LIETUVAI

/Vilnelė/

Raudonas kraujas iš rytų
Nudažė mėlyną padangę.
Suklupus tarp juodų gėlių,
Dar kvepiančių rasų kvapu,
Meldeisi kuždesiu tyliu,-
Tave regiu aš tokią brangią.

Perkūnas sutrenkė piktai,
Krūtinėn smailios strėlės srigo.
Tu nešaukei, nedejavai.
Drebėjo obelys, javai,
Tiktai berželių auskarai
Ties Tavo krūtine sumigo.

Sustingo lūpos ~~mmmmmm~~ pamažu,
Plaukai išsidriekė palaidi.
Krūtinėje žaizda gili,
Ant skruosto ašara tyli,
Suklupus tarp beržų žalių,-
Jų šakos varnų pulkus baidė.

Akyse rūstūs ežerai,
Vilnim audringa išsiplaikstė.
Jų neužspausi niekada-
Jie trykšta perlų kaskada,
Spalvoti tartum vakarai,
Daug ryškesni negu pašvaistė.

O žydraake Lietuva,
Tu prisikelsi tartum saulė.
Žydėsi žiede obelies,
Tavęs jokia ranka nelies.
Tu man nemirštanti, gyva,
Šviesesnė ir už šviesią saulę.

1950, liepa-rugpjūtis

"Malda girioje"-Žemaičių apy-

žardos visuomeninės minties c
ganas

VĖL ŽYGIUOS

/Vilnelė/

Vėjy plaikstėsi trispalvė,
Gaudė Neruno krantai:
-Vyrų, salvę, smarkią salvę,
Už Tėvynę, už trispalvę!-
Aidas skrisdavo laukais.

Ir žygiavo tvirtos gretos,
Gretos plieno, geležies,
Spaudė rankomis granatą
Stipriai stipriai prie širdies.

Neteisybė, kad išplėšė
Valią, drąsą Lietuvos!
Iš kapų ir iš griuvėsių
Šaukias keršto ir kovos!

Staugi dar vilkas geležinis
Kaip prieš šimtmečius senus,
Stos krūtine prie krūtinės
Narsūs vyrai ir dainuos.

Balsas Gedimino gyvas,
Vytauto širdis gyva!
Kaip pavasaris ankstyvas
Prisikelsi, Lietuva!

Vėl žygiuos plieninės gretos
Prie senos žilos pilies.
Prie krūtinės-automatas,
Renkoj suspaustoj-granatos-
Ginti ir saugoti šalies.

"Maldos girioje" 1952, sausis. Nr. 1

44.
Nepalūšim, nesustosim!
Taikiai automatais pliekia!
Tegul kruvinas besotis
Žerėj kruvinoj ir lieka!

1953, kovo 20
"Laisvės balsas" Nr.3

VASARIS

Vėlei užauja Vasaris
Kruvinas, kovojo įbrtęs.
Žvanga plienas, žvanga varis,
Priešas randa vien tik mirtį.

Ne, ne maršas gedulingas
Audrai staugiant skamba tyliai,-
Kulkos lekia. Kulkom sninga
Ne dangus, bet žalios šilas.

Staugia Vilkas Geležinis,
Tamsią naktį prisikėlęs.
Staugia! Ir visoje Tėvynėj
Aidi balsas jo pašėlęs.

Broliai nebalnos žirgelių,-
Ne žirgais į žygį joja!
Raistais, krūmais eis, be kelio
Dėl Tavęs, šalie girtoji!

Ir šešioliktą Vasario
Miškuose iškels trispalvę,
Vytis sublizgės iš vario,-
Lenks prieš ją karžygiai galvas.

Tą Vasarį, piktą rūstą,
Prakalbės vėl partizanas:
-Aš kovosiu, kolei skruostu
Prie tavęs priglusiu, žeme!

1953, vasario 16
"Laisvės balsas" Nr.2

KAS MES?

/Neringa/

Pagirdyti raudom, pasotinti kančia,
Su meile neraria ir amžinu kerštu
Mes einam per laukus, mes einame nakčia,
Mes einame rūsčiai dejuojančiu kraštu.

Mes kylame iš ten, kur žemė kruvina.
Neklauskite, kas mes. Mes-laisvė ir kova!
Praeisime visur kaip aidas, kaip daina,
Palaimins ir minės-motulė Lietuva

O mirštant neraudos mama anei sesuo...
Nieks kapo nesupils ir kryžiaus nestatys.
Pagalviu pasiliks sunkus laukų akmuo,
O patalu-kraujuotas gatvės grindinys.

1953m.

NEPALŪŠIM!

Nesuklupti, nesustoti.
Taikliai automatas pliekia.
Tegul kruvinas besotis
Žemėj kruvinoj palieka.

"Laisvės kovų aidai" (Du eilėraščių ir dainų rinkiniai-Id. spausd. 1952, 60 pusl., II-maštinraštinė, 1952 77p.)

Kraujas teka, kraujas karštas,
Kraujas brolio, kraujas draugo.
Šitas kraujas šaukias keršto,
Iš to kraujo laisvė auga.

Nešė Žalgirį, Širvintuos
Mūsų bočiai laisvės rytą.
Ir šiandien mes lapais krintams,
Nes ta laisvė saule švyti.

Klupsim, stosim ir eisim,
Laisvėn eisim ligi kapo.
Kai su priešu atsiteisim,
Grįšim nemirtingais tapę!

Išsilies...
Vėl Tėvynei laisvės gėlės
Sužydės...

Sužydės rudi dirvonai
Atgalios.
Linksmas vėjas ilgaplaukis
Vėl vliuos.

Gimtą kraštą partizanai
Išvaduos,
Laisvės gėlės vietoj kraujo
Sužaliuos.

1951, sausis
"Malda girioje" Nr.1

Lietuvis nemiršta /vilnelė/

Nejaugi liūdėti mes gimę?-
Te plaukia iš lūpų daina.
Ne vargui tėvai užaugino,
Ne viskas-vergijos diena.

Tarp ošiančių girių išaugo
Lietuvio plieninė valia.
Ją budeliai bandė prismaugti
Sunkia, netikėta dalia.

Tik riręs iš kapo nekyla,
O riršta tik kūnas trapus.
Lietuvis-nemirštanti siela,
Lietuvis nežino kapų.

Ir rirti niekad nežadėję,
Nemirsim, nors būtų kažkas.
Juk, dirvoje daigą pasėjęs,
Nė vienos žemės neužkas.

1950, gruodžio 23
"Malda girioje" Nr.10

LIETUVA PAVASARĮ

/Neringa/

Ne, niekad, žeme, nemačiau
Tavęs tokios nubudusios,
Su upėmis išsiliejusiom
Ir dirvomis pajuodusiom.

Ne, nemačiau ašei Tavęs
Gelsvomis kasomis sumirkusiom
Ir ašaras visas visas
Išliejusios, išverkusios.

Kiek vargo kloniuos ir kalnuos,
Kiek skausmo teka upėmis!
Kaip krykščia paukštė uosiuose
Ir kaip berželiai supasi!

Krištolo mėlyno kaskadomis
Tu virpanti, kvėpuojanti!
Kandžioje laimę radusi,
O Tėviške brangioji!..

Su saule kilk žydėjimą,
Su saule krauki žiedą naują.
Mes-Tau gyvent atėjome,
Ir mūsų kraujas-Tavo kraujas!

"Laisvės kovų aidai" 1953

PARTIZANO KRAUJAS

/Vilnelė/

Nulingavo vargo gijos
Pamaži...
Ar gėlė prie dulksvo kelio
Negraži?

Ar tas kraujas ant dirvono
Neskaistus?
Taip! Skaistesnio už šį kraują
Nebebus...

Rausvas kraujas partizano

ŽVAIGŽDĖMS MIRGANT

/Savana/

Regiu-padangėj žvaigždės mirga
Taip nuostabiai, švelniai...
Kodėl tu, broli, bėrą žirgą
Paglostęs, pravirkai?

Ar skubančios jaunystės gaila?..
Bet ne-neatsakyk!
Man jau pasakė žvaigždės bailios
Šią paslaptį nesyk.

Ne tavo juodbėris žirgelis,
Ne tavo čia laukai;
Skurdus benarių mūsų kelias,
Mes tėviškėj-vergai...

Tautiečio šiandien liūdną veidą
Vien ašarėlės plauja.
Į žemę mūs nagus suleido
Kolchoziška šunauja.

Tikiu, dėl to žvaigždutėms mirgant
Taip nuostabiai, švelniai,
Paglostęs mylimąjį žirgą,
Tu, broli, pravirkai.

"Malda girioje" Nr.4, 1950

Žuvo draugai

/Samana/

1950, gegužės Nr.5 "Maldos girioje"

Aš mačiau-rirtis ištiesė skraistę,
Juodą skraistę laukuos papleveno.
Aš mačiau ten kraujuotą pašvaistę...
O draugai, o draugai kurgi mano.

O draugai? Juk rirtis jiems pamogo,
Pabučiavo juos rudenio naktį.
Tu, mamyt, nebelauki artojo,
Jau nustojo širdis jojo plakti.

O Tėvyne, o žeme brangioji,
Tu priglausk, tu paslėpk partizaną,
Priimk krūvinus palaikus jojo,
O dvasia jo tarp mūsų tegyvens.

Jo dvasia tegu šaukia rus žygin
Išvaduoti priešą rindomą šalį.
Partizanų kapus niekšai gali sulyginti,
Bet palaužti mūsų ryžto negali.